

ב"ה

פרשת ויצא

ביום אכלני חרב וקרח בלילה
בראשית לא, מ.

דוקא בגלות 'מטתו שלימה'

בפרשת השבוע (פרשת ויצא) מסופר דבר נפלא אודות הנהגתו של יהודי (יעקב אבינו): יהודי אחד ויחיד הלך אל ארץ זרה (חֶרֶן), בהגיעו לשם - לא היה ברשותו דבר. בתחילה חשב אמנם שיהיה לו רכוש, אבל בסופו של דבר נוכח לראות כי אין לו כלום^[1], כפי שאמר^[2] "כי במקלי עברתי את הירדן", "לא היה עמי לא כסף ולא זהב ולא מְקַנָּה אלא מקלי לבדו"^[3] ומבלי הבט על כל זה - הלך יהודי זה בלב קל, ומתוך בטחון ואומץ^[4], כיון שהיה לו בטחון בהקב"ה.

בבואו לחרן נודע לו, כי אין לו על מי לסמוך במקום ההוא, גם לא על קרובים. אפילו דודו, לְבָן, רימה אותו!... אבל בכל זאת, לא איבד, חס ושלום, את בטחונו בהקב"ה.

ובגלל זה - הנה למרות שהדבר לקח שנים רבות ועמל רב, "ביום אכלני חרב וקרח בלילה"^[5], מכל מקום, על ידי עבודתו מתוך בטחון, הרי בסופו של דבר, נטל אתו רכוש גדול ועושר רב, ועוד ועיקר - שהיתה "מטתו שלימה"^[6], כל צאצאיו היו במעמד ומצב הראוי - תמימים ושלימים.

לאברהם היה בן טוב - יצחק, אבל היה לו גם בן נוסף - ישמעאל. ליצחק היה בן טוב - יעקב, אבל היה לו גם בן נוסף - עֵשָׂו. וזאת, אף ששניהם - אברהם ויצחק - גידלו את ילדיהם בארץ ישראל, ולא בגלות, ומכל מקום לא היה מן הנמנע שיהיו אצלם ילדים כמו ישמעאל ועֵשָׂו; לעומת זאת, יעקב, אשר הוא ובניו היו בגלות, ולא היה לו על מי לסמוך - כפי שטען ואמר "מאין יבוא עזרי"^[7]?! (כדאיתא במדרש^[8]): "כל עשרים שנה שעמד בביתו של לבן . . . מה היה אומר . . . חמשה-עשר שיר המעלות שבספר תהלים, מאי טעמיה, שיר המעלות לדוד . . . יאמר נא ישראל^[9], ישראל סבא", - דוקא אצלו היתה "מטתו שלימה"!

והגע עצמך: יעקב אבינו עבד קשות אצל לבן, ובו בזמן היה צריך לדאוג שילדיו, הבנים והבנות - שנים עשר ילדים הנמצאים בין עם זר שלם - לא יקלטו את ההנהגות (אורח החיים) של ארץ חרן, ואדרבא, יִסְפְּגוּ בתוכם את התורה שהוא - ה"אבא הזקן" בן מאה שנה ויותר מזה . . . קיבל מאבותיו ואבות אבותיו (שם ועבר^[10]), והביאה אל הארץ החדשה (ארץ חֶרֶן) מעברו השני של הירדן! . . .

ומבלי הבט על כל מניעות ועיכובים אלו - מילא יעקב את כל האמור בתכלית השלימות, ולא עוד, אלא שדוקא על ידי כך הגיע אל מעמד ומצב ש"ויפרוץ^[11] האיש מאד מאד", שנעשה עשיר גדול כפשוטו בגשמיים, ויתירה מזה, שעשירות זו היתה מוצלחת ומאושרת באמת, כיון שבאה לו ביחד עם "עשירות" גדולה יותר - ש"מטתו שלימה", שהוציא מן הגלות את כל בניו ובנותיו שלימים!

הנמשל וההשתקפות של כל האמור ביחס אלינו בזמננו זה - ברורים הם למדי, ובמיוחד ביחס למצבו הכללי של עם ישראל ומצב החינוך של ילדי ישראל:

רואים במוחש שכל ההבטחות כו' - הם אין ואפס. "עזרי מעם ה'". "אנו אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים"^[12], אשר הקשר והשייכות שלנו אליו היא רק על ידי תורה ומצוות. כאשר נחנך את ילדי ישראל בדרך התורה של "ישראל סבא": "עם לבדד ישכון"^[13] - ב"חדר" ו"ישיבה" עצמאיים - ברוח תורת ה', אשר קיבלנו מאבותינו ואבות אבותינו, תורה ביראת שמים, ללא פשרות, אזי תהיה "מטתו שלימה", ו"בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו"^[14].

וכאשר יבוא משיח - נוכל להכריז מתוך גאווה מוצדקת: הנה החיילים שלנו, הנה הצבא שלנו, "תוצרת אמריקה" ("מייד אין אַמעריקא") ילידי וחניכי אמריקה, אבל - יהודים שלימים, המוכנים לגאולה^[15]! ויהי רצון, אשר כולנו נלך לקראת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

קטע משיחת יום ה' פ' ויצא, ז' כסלו, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשי"ב ע' 153.

- [1] ראה ב"ר פרשתנו פס"ח, ב. פרש"י פרשתנו כט, יא.
- [2] בראשית לב, יא.
- [3] פרש"י על הפסוק.
- [4] ראה ב"ר ריש פרשתנו (פס"ח, א.): "אז תלך לבטח דרכך (משלי ג, כג) זה יעקב, דכתיב ויצא יעקב".
- [5] בראשית לא, מ.
- [6] ויק"ר פל"ו, ה. ועוד.
- [7] תהלים קכא, א.
- [8] ב"ר שם, יא.
- [9] תהלים קכד, א.
- [10] ב"ר פס"ג, יו"ד. פס"ח ה.
- [11] בראשית ל, מג.
- [12] סוטה מט, א.
- [13] במדבר כג, ט.
- [14] שמות יו"ד, ט.
- [15] וכ"ק מו"ח אדמו"ר יצביע על תלמידיו, ויאמר: "ראו גידולים שגידלתי", בחורים אמריקאים עטורי זקן, ומתנהגים בדרך הישר וכו' (מרשימה בלתי מוגה).

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעי"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה